

**ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ**

**Ύπατη Αρμοστέία
Των Ηνωμένων Εθνών
Για Τους Πρόσφυγες**

Τίτλος Αγγλικής Έκδοσης

1η Ελληνική Έκδοση

Copyright

UNHCR POLICY ON REFUGEE WOMEN

ΑΘΗΝΑ 1996

ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ
ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Αγγελοπούλου 23 - 115 25 ΑΘΗΝΑ

τηλ. 67 26 462/3 fax. 67 26 417

Το Γραφείο της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα εκφράζει τις ευχαριστίες του στο *Τμήμα Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου* και στην μεταφράστρια κα *Κατερίνα Δαούτη* για την συμβολή τους στην ελληνική απόδοση του κειμένου της παρούσας μελέτης.

**ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ
ΥΠΑΤΟΥ ΑΡΜΟΣΤΗ**

**ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΥΠΑΤΗΣ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑΣ
ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ**

ΓΙΑ ΤΙΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΕ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΑΤΟ ΑΡΜΟΣΤΗ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	ΣΕΛΙΔΑ
I ΕΙΣΑΓΩΓΗ	3
II ΓΕΝΙΚΑ	5
III ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΑΡΧΗ : ΕΝΤΑΞΗ/ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ	6
IV ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ	9
V ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	9
VI ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ	10

ΥΠΑΤΗ ΑΡΜΟΣΤΕΙΑ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ : ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Εκτελεστική Επιτροπή υιοθέτησε τέσσερα γενικά πορίσματα που αφορούν ειδικά τις γυναίκες πρόσφυγες :

Κατά την διάρκεια της τριακοστής έκτης συνόδου της, το 1985, η Εκτελεστική Επιτροπή υιοθέτησε το πόρισμα Νο. 39, που φέρει τον τίτλο *Γυναίκες πρόσφυγες και διεθνής προστασία*, όπου τονίζει την ανάγκη για την Υπατη Αρμοστεία και τις κυβερνήσεις των χωρών υποδοχής να επιστήσουν την προσοχή τους στην διεθνή προστασία των γυναικών προσφύγων.

Στην τριακοστή όγδοη σύνοδό της το 1987, η Εκτελεστική Επιτροπή στα *Γενικά Πορίσματα της για την Διεθνή Προστασία* υπογραμμίζει ότι οι γυναίκες πρόσφυγες έχουν ανάγκη προστασίας και συνδρομής που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή, προκειμένου να βελτιωθούν τα υπάρχοντα προγράμματα προστασίας και συνδρομής και καλεί όλα τα Κράτη και τις ενδιαφερόμενες οργανώσεις να στηρίζουν τις προσπάθειες του Γραφείου προς αυτήν την κατεύθυνση. Αναγνωρίζει επίσης την ανάγκη αξιόπιστης πληροφόρησης και στατιστικών μελετών για τις γυναίκες πρόσφυγες προκειμένου να υπάρξει περισσότερη ενημέρωση για την κατάστασή τους.

Το 1988, στην τριακοστή ένατη σύνοδό της, η Εκτελεστική Επιτροπή υιοθέτησε Πόρισμα με τίτλο *Γυναίκες Πρόσφυγες*, που αναφέρεται κυρίως στις γυναίκες πρόσφυγες ως ευάλωτη ομάδα καθώς και στα ειδικότερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν, κυρίως στον τομέα της προσωπικής ακεραιότητας, υπογραμμίζει την ανάγκη προώθησης της συμμετοχής των γυναικών προσφύγων σε προγράμματα που τις αφορούν τόσο ως παράγοντες όσο και ως δικαιούχοι. Το Πόρισμα τονίζει επίσης την ανάγκη για μία *σε υψηλότερο επίπεδο Διαρκή Επιτροπή για τις Γυναίκες Πρόσφυγες* που θα συντονίζει, ενσωματώνει και επιβλέπει την αξιολόγηση, τον επαναπροσανατολισμό και την ενδυνάμωση της υπάρχουσας πολιτικής και προγραμμάτων υπέρ των γυναικών προσφύγων, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα ότι αυτές οι προσπάθειες είναι πολιτισμικά κατάλληλες και ότι οδηγούν στην πλήρη ενσωμάτωση των ενδιαφερομένων γυναικών. Εμφαση αποδίδεται επίσης στην αναγκαιότητα ενημέρωσης της κοινής γνώμης για το θέμα των γυναικών προσφύγων και στην ανάπτυξη εγχειριδίων κατάρτισης για το θέμα αυτό, προκειμένου να υπάρξει περισσότερη ευαισθητοποίηση για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών προσφύγων και για τα πρακτικά μέσα αντιμετώπισής τους.

Στην τεσσαρακοστή σύνοδο της το 1989, η Εκτελεστική Επιτροπή υιοθέτησε ένα Πόρισμα για τις γυναίκες πρόσφυγες εκδηλώνοντας και πάλι ενδιαφέρον για την προσωπική ακεραιότητα και για την σεξουαλική εκμετάλλευση. Απευθύνει έκκληση για την δημιουργία πλαισίου πολιτικής για τα επόμενα στάδια των θεμάτων ενσωμάτωσης των γυναικών εντός του οργανισμού, με ειδική αναφορά στην ανάγκη για γυναίκες εργαζόμενες στο πεδίο δράσης του Οργανισμού, ώστε να διευκολυνθεί η συμμετοχή των γυναικών προσφύγων. Επαναβεβαιώνει τα πορίσματα της τριακοστής ενάτης συνόδου που αφορούν στις γυναίκες πρόσφυγες, καλεί για ευρείας κλίμακας επιμόρφωση και για την ανάπτυξη μεθοδολογίας που θα αντιμετωπίσει συστηματικά τα ζητήματα φύλου στα προσφυγικά προγράμματα.

Εκτός από τα πορίσματα της Εκτελεστικής Επιτροπής, η Υπατη Αρμοστεία, ως οργάνωση των Ηνωμένων Εθνών καλείται να εφαρμόσει την "Στρατηγική του Ναϊρόμπι για την περαιτέρω ανάπτυξη του Γυναικείου Ζητήματος"¹. Τα προναφερόμενα πορίσματα και η στρατηγική αντανακλούν την αναγνώριση από την διεθνή κοινότητα ότι τα προγράμματα που σχεδιάζονται ή εφαρμόζονται χωρίς την συνεργασία ή την συμμετοχή του μισού πληθυσμού στόχου (τις γυναίκες), δεν μπορούν να είναι αποτελεσματικά και θα μπορούσαν, λόγω αμέλειας, να έχουν αρνητική επίδραση στην κοινωνικό-οικονομική τους κατάσταση. Η παρούσα μελέτη περιλαμβάνει τα διάφορα Πορίσματα της Εκτελεστικής Επιτροπής και τις αποφάσεις των Ηνωμένων Εθνών, σε ένα πλαίσιο πολιτικής για μελλοντική δράση που στοχεύει στην βελτίωση της κατάστασης των γυναικών προσφύγων.

Το μοναδικό έργο της Υπατης Αρμοστείας παροχής προστασίας στους πρόσφυγες και συνδρομής στην ανεύρεση διαρκών και μόνιμων λύσεων στα προβλήματά τους συνεπάγεται συγκεκριμένες υποχρεώσεις όσον αφορά τα προγράμματα για τις γυναίκες πρόσφυγες που αντιπροσωπεύουν, μαζί με τα εξαρτώμενα από αυτές άτομα, περισσότερο από το 80% των δικαιούχων των προγραμμάτων αρωγής του Οργανισμού. Η παρούσα μελέτη εκθέτει το πλαίσιο πολιτικής για την επεξεργασία οργανογράμματος δράσης του Οργανισμού με σκοπό την ενσωμάτωση των γυναικών προσφύγων στον προγραμματισμό² και στις δραστηριότητες σχεδιασμού. Οι δραστηριότητες διεθνούς προστασίας του Γραφείου για τις γυναίκες πρόσφυγες, εξετάζονται λεπτομερώς σε ιδιαίτερη μελέτη, έγγραφο EC/SCP/59, όπου επίσης μελετώνται ειδικότερα μερικά από τα ζητήματα προστασίας και αρωγής, στα οποία στηρίζονται οι απόψεις της παρούσας μελέτης. Τα Πορίσματα της Εκτελεστικής Επιτροπής στην παρούσα μελέτη συνιστά θα ενσωματωθούν στο πρόγραμμα δράσης του Οργανισμού.

Η παρούσα μελέτη εισάγει, στο Τρίτο Μέρος, τις θεμελιώδεις αρχές της πολιτικής. Αυτές είναι η ενσωμάτωση - λύση προτιμότερη από την δημιουργία ειδικών προγραμμάτων για τις γυναίκες - των πόρων και αναγκών των γυναικών προσφύγων σε όλες τις πτυχές του προγραμματισμού, και η ανάγκη για κάθε μέλος του προσωπικού να διασφαλίσει ότι αυτό πραγματοποιείται στο πεδίο των αρμοδιοτήτων του. Στο Τέταρτο Μέρος, η μελέτη σκιαγραφεί τους στόχους του Οργανισμού για τις γυναίκες πρόσφυγες, δηλαδή τις δραστηριότητες που η Υπατη Αρμοστεία καλείται να διεκπεραιώσει αναφορικά με αυτό το ζήτημα βάσει της εντολής που της έχει ανατεθεί. Στο Πέμπτο Μέρος, διαγράφονται οι στόχοι της πολιτικής, δηλαδή η ερμηνεία των στόχων του Οργανισμού σε επίπεδο πολιτικής. Τέλος, στο Έκτο Μέρος, αποτυπώνονται οι επιχειρησιακοί στόχοι της πολιτικής, δηλαδή μια σειρά δραστηριοτήτων σε επίπεδο σχεδιασμού που εξασφαλίζουν την πρακτική εφαρμογή της πολιτικής. Αυτοί οι στόχοι στηρίζονται στην "Στρατηγική του Ναϊρόμπι για την περαιτέρω ανάπτυξη του Γυναικείου Ζητήματος"³

---

¹ "Nairobi Forward Looking Strategies for the Advancement of Women".

² Τα προγράμματα αναφέρονται σε όλες τις πτυχές των διαστηριοτήτων της Υπατης Αρμοστείας συμπεριλαμβανομένων της προστασίας, της αρωγής και των διαρκών και μόνιμων λύσεων.

³ "Nairobi Forward Looking Strategies for the Advancement of Women".

και στα Πορίσματα που υιοθετήθηκαν από την Εκτελεστική Επιτροπή μετά την τριακοστή ένατη σύνοδό της.

II. ΓΕΝΙΚΑ

Η πολιτική που αποτυπώνεται στο παρόν έγγραφο λαμβάνει ως δεδομένο το γεγονός ότι το καθεστώς του πρόσφυγα επηρεάζει διαφορετικά τους άντρες και τις γυναίκες και ότι ένας αποτελεσματικός προγραμματισμός πρέπει να αναγνωρίζει αυτές τις διαφορές. Επιπλέον, για να υπάρξει πλήρης κατανόηση των αναγκών προστασίας και των πόρων αρωγής του προσφυγικού πληθυσμού, και για την ενθάρρυνση της αξιοπρέπειας και της αυτάρκειάς τους, οι ίδιες οι γυναίκες πρόσφυγες πρέπει να συμμετέχουν στον σχεδιασμό και στην εφαρμογή των προγραμμάτων. Οι κοινωνικο-πολιτισμικοί και οικονομικοί ρόλοι μπορούν, σε ένα μεγάλο βαθμό, να προσδιορίσουν την μορφή αυτής της συμμετοχής. Οι παραδοσιακοί ρόλοι συχνά διαταράσσονται και έπειτα, είτε φθείρονται, είτε ενισχύονται από την κατάσταση των προσφύγων. Γι' αυτό, λοιπόν, είναι σημαντικό οι οργανισμοί που δουλεύουν με πρόσφυγες, να αναγνωρίζουν ότι πρέπει συχνά να αναλαμβάνονται ιδιαίτερες πρωτοβουλίες ώστε να εξασφαλισθεί ότι όλοι οι πρόσφυγες έχουν την ευκαιρία να συνεισφέρουν στις δραστηριότητες που σχεδιάζονται για λογαριασμό τους.

III. ΘΕΜΕΛΙΩΔΗΣ ΑΡΧΗ : ΕΝΤΑΞΗ/ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

Πρόθεση της Υπατης Αρμοστείας είναι να ενσωματώσει τους πόρους και τις ανάγκες των γυναικών προσφύγων σε όλες τις πτυχές του σχεδιασμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων της. Αυτό δεν σημαίνει ότι τα ειδικά προγράμματα για τις γυναίκες εισάγονται ή προστίθενται στις υπάρχουσες γενικές προγραμματικές δραστηριότητες. Ούτε σημαίνει ότι η ευθύνη για την διαδικασία αυτή εναπόκειται σε μία ομάδα εργασίας. Αποτελεί ευθύνη κάθε μέλους του προσωπικού να διασφαλίσει ότι αυτή η διαδικασία θα πραγματοποιηθεί στο πεδίο των καθηκόντων του. Οι ακόλουθοι όροι και ορισμοί χρησιμεύουν στην κατανόηση αυτής της έννοιας.

Τι είναι τα προγράμματα ή σχέδια που εντάσσουν/ενσωματώνουν τις γυναίκες πρόσφυγες ;

Κάθε παρέμβαση, δράση έκτακτης ανάγκης, μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα επιδρά διαφορετικά σε άντρες, γυναίκες και παιδιά. Τα προγράμματα ή σχέδια προστασίας και αρωγής, που εντάσσουν/ενσωματώνουν τις γυναίκες πρόσφυγες βασίζονται σε σαφή αναγνώριση αυτού του παράγοντα. Στις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ένταξη των γυναικών προσφύγων, λαμβάνονται μέτρα που τους δίνουν την δυνατότητα να συμμετέχουν και να συνεισφέρουν θετικά.

Ο σχεδιασμός παρόμοιων προγραμμάτων συμπεριλαμβάνει κάτι περισσότερο από τον κοινωνικό ρόλο της γυναίκας ως κόρης/συζύγου/μητέρας. Εξαιρεί τον οικονομικό ρόλο της γυναίκας ως ατόμου που

κερδίζει εισοδήματα για την ίδια και την οικογένειά της, παράγει και/ή διαχειρίζεται την τροφή, προβλέπει για καύσιμη ύλη και νερό και δραστηριοποιείται θρησκευτικά, πολιτισμικά και πολιτικά. Αυτοί οι ρόλοι, και σημαντικότερα, η αλλαγή αυτών των ρόλων που δημιουργεί η κατάσταση των προσφύγων, συχνά παραβλέπονται από τους υπεύθυνους σχεδιασμού των προγραμμάτων. Συνεπώς κάθε παρέμβαση που δεν λαμβάνει υπόψη της αυτούς τους παράγοντες μπορεί να είναι ακατάλληλη για τις γυναίκες, τείνει να τις απομονώσει από τις προγραμματισμένες δραστηριότητες που στοχεύουν στην ένταξή τους, και επιπλέον ενισχύει την εξάρτησή τους, και τις αναγκάζει σε ασυνήθιστους κοινωνικούς ή οικονομικούς ρόλους.

Η έννοια της ένταξης των γυναικών προσφύγων προέκυψε από την καλλίτερη κατανόηση των επιπτώσεων του διαχωρισμού της εργασίας μεταξύ αντρών και γυναικών. Ένα πρόγραμμα ένταξης των γυναικών προσφύγων δημιουργείται αφού ληφθούν υπόψη κάποιοι παράγοντες που επηρεάζονται από τους αντρικούς/γυναικείους ρόλους σε μία κοινωνία και αφού συμπεριληφθούν στην προγραμματισμένη δραστηριότητα, προκειμένου να ωφεληθεί το σύνολο του πληθυσμού στόχου, και όχι να περιθωριοποιηθεί μέρος του. Αποδίδεται έμφαση στις γυναίκες πρόσφυγες επειδή, λόγω αμέλειας, οι υπεύθυνοι σχεδιασμού των προγραμμάτων συχνά τις έχουν παραβλέψει. Εως ότου η εκτίμηση των αναγκών και η συμμετοχή όλων των μερών της ομάδας στόχου αποτελέσουν αναπόσπαστο μέρος ενός καλά σχεδιασμένου προγραμματισμού, η προσοχή πρέπει να επικεντρώνεται στις γυναίκες πρόσφυγες. Η αντιμετώπιση αυτή θα εξασφαλίσει τη συμμετοχή τους σε δραστηριότητες ένταξης, όπου δεν θα περιθωριοποιηθούν ούτε θα απομονωθούν σε προγράμματα για γυναίκες.

Προγράμματα που επικεντρώνονται στις γυναίκες πρόσφυγες ως ομάδα στόχος δεν είναι απαραίτητα προγράμματα ένταξης/ενσωμάτωσης

Η παροχή αγαθών στις γυναίκες πρόσφυγες, δηλαδή η παθητική αποδοχή εκ μέρους τους στέγης ή επισιτιστικής βοήθειας, δεν αποτελεί από μόνη της ένταξη των γυναικών προσφύγων. Ούτε η παροχή υπηρεσιών στις γυναίκες πρόσφυγες και στις οικογένειές τους αποτελεί δραστηριότητα ένταξης. Ωστόσο, η παροχή αγαθών και υπηρεσιών στις γυναίκες πρόσφυγες μπορεί να αποτελεί μέρος ενός σχεδίου ή προγράμματος ένταξης ή ενσωμάτωσης γυναικών προσφύγων. Για παράδειγμα, αν οι γυναίκες και οι άντρες δίνουν την γνώμη τους για τον τύπο της στέγης που χρειάζονται και για τους διαθέσιμους για την δημιουργία και συντήρηση αυτής της στέγης πόρους, τότε θεωρείται ότι έχουν ενταχθεί στο συνολικό πρόγραμμα. Αν οι γυναίκες ερωτηθούν για τον παραδοσιακό τρόπο διατροφής, προετοιμασίας της τροφής και συμμετέχουν στην διανομή και επιμερισμό της τροφής, τότε θεωρείται ότι έχουν ενταχθεί σε αυτήν την δραστηριότητα.

Ερμηνεύοντας την πολιτική και τους επιχειρησιακούς στόχους της Ύπατης Αρμοστείας, η έννοια της ένταξης στο πρόγραμμα καθίσταται σαφέστερη. Για παράδειγμα, τα προγράμματα μπορεί να :

- ◆ αναγνωρίζουν τους περιορισμούς που συναντά η συμμετοχή γυναικών στην διαδικασία εφαρμογής ενός προγράμματος,
- ◆ ανταποκρίνονται στις πρωτοβουλίες των γυναικών προσφύγων για βελτίωση της κατάστασής τους,
- ◆ διαθέτουν τις κατάλληλες τεχνολογίες που ανακουφίζουν τις απαιτήσεις χρόνου και ενέργειας των γυναικών προσφύγων,
- ◆ προβλέπουν την συλλογή στατιστικών στοιχείων που αναδεικνύουν την κατανομή του αντρικού/γυναικείου πληθυσμού και την κατάρτιση αναλυτικών μελετών που αποτελούν σημείο σύγκρισης, με σκοπό την αναγνώριση και την εξάλειψη της μη ηθελημένης διάκρισης στην διανομή αγαθών και στην παροχή υπηρεσιών, και κατά συνέπεια βελτιώνουν τον σχεδιασμό των μελλοντικών δραστηριοτήτων.

Με την ευρύτερη έννοιά του, ένα πρόγραμμα ή σχέδιο της Ύπατης Αρμοστείας που στοχεύει στην ένταξη των γυναικών προσφύγων πρέπει να αποσκοπεί να:

- ◆ πετύχει σε μεγαλύτερο βαθμό την εμπλοκή των γυναικών προσφύγων, τόσο με την μορφή της συμμετοχής όσο και της ωφέλειας, από τις οικονομικές και κοινωνικές δραστηριότητες του προγράμματος,
- ◆ βελτιώσει το καθεστώς τους και την συμμετοχή τους στην κοινότητα/κοινωνία,
- ◆ αποτελεί καταλύτη ώστε να έχουν πρόσβαση σε καλλίτερη απασχόληση, παιδεία, υπηρεσίες και ευκαιρίες στην κοινωνία τους,
- ◆ λαμβάνει υπόψη την ιδιαίτερη κοινωνική σχέση μεταξύ των γυναικών προσφύγων και των οικογενειών τους.

Το ουσιαστικό συμπέρασμα που προκύπτει από αυτούς τους ευρύτερους ορισμούς είναι ότι οι γυναίκες πρόσφυγες συμμετέχουν ή πρέπει να συμμετέχουν σε όλα τα επίπεδα ανάπτυξης σχεδίων και προγραμμάτων, από το στάδιο της αρχικής αναγνώρισης των πόρων και αναγκών έως και το στάδιο της αξιολόγησης.

IV. ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Οι στόχοι της Ύπατης Αρμοστείας όσον αφορά τις γυναίκες πρόσφυγες είναι :

- παροχή προστασίας προσαρμοσμένης στις συγκεκριμένες ανάγκες τους,
- προσδιορισμός της κατάλληλης διαρκούς και μόνιμης λύσης,
- παροχή βοήθειας που θα ενθαρρύνει την αξιοποίηση όλου του δυναμικού τους και τη συμμετοχή τους στην προετοιμασία για την διαρκή και μόνιμη λύση.

V. ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Σκοπός της πολιτικής που στηρίζει το σύνολο των στόχων του Οργανισμού είναι:

- η αναγνώριση του γεγονότος ότι οι γυναίκες πρόσφυγες αντιπροσωπεύουν, είτε μεμονωμένα είτε με τα εξαρτώμενα μέλη τους, περίπου το 80% του πληθυσμού στόχου της 'Υπατης Αρμοστείας και ότι τα προγράμματα μπορούν να είναι αποτελεσματικά μόνον εάν καταρτίζονται με την πρέπουσα κατανόηση για αυτήν την ομάδα, και με την συνεργασία της,
- η διασφάλιση ότι έχουν κατανοηθεί οι ιδιάζουσες ανάγκες προστασίας και τα αναγνωρισμένα δικαιώματα των γυναικών προσφύγων και ότι έχουν ληφθεί για τον σκοπό αυτό τα κατάλληλα μέτρα,
- η υποστήριξη των προσπαθειών των γυναικών προσφύγων μέσω της αναγνώρισης των αναγκών και πόρων τους και της εξασφάλισης της συμμετοχής τους στις δραστηριότητες προστασίας και αρωγής της 'Υπατης Αρμοστείας,
- η εγγύηση ότι οι διαφορετικές ανάγκες και πόροι αντρών και γυναικών προσφύγων λαμβάνονται υπόψη στις δραστηριότητες των προγραμμάτων και, ό,τι είναι απαραίτητο, για πολιτισμικούς ή κοινωνικούς λόγους, καταβάλλεται ιδιαίτερη προσπάθεια για την ανάπτυξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων ώστε να εξασφαλισθεί ότι οι γυναίκες επωφελούνται ισότιμα από τα προγράμματα,
- η ιδιαίτερη έμφαση στην στρατηγική προστασίας και αρωγής των γυναικών προσφύγων, αναγνωρίζοντας ότι το καθεστώς του πρόσφυγα οδηγεί όχι μόνον σε ασυνήθιστο κοινωνικό ρόλο - μόνος/μόνη επικεφαλής του νοικοκυριού ή χωρίς εκτεταμένη οικογενειακή στήριξη - αλλά επίσης σε ουσιαστικά αυξημένο φόρτο εργασίας για την δημιουργία και την διατήρηση όλης της οικογένειας,
- η διασφάλιση ότι οι γυναίκες πρόσφυγες αντιπροσωπεύονται δίκαια στα προγράμματα μετεγκατάστασης,

- η ενθάρρυνση κάθε μέλους του προσωπικού καθώς και του προσωπικού των συνεργατών εφαρμογής των προγραμμάτων της Ύπατης Αρμοστείας να διασφαλίσουν ότι η ενσωμάτωση των πόρων/αναγκών των γυναικών προσφύγων πραγματοποιείται στο πεδίο των αρμοδιοτήτων τους.

VI. ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

Οι επιχειρησιακοί στόχοι αποτελούν την βάση για την ανάπτυξη των κατάλληλων δραστηριοτήτων και προγραμμάτων εργασίας που στηρίζουν την εφαρμογή της Πολιτικής της Ύπατης Αρμοστείας για τις Γυναίκες Πρόσφυγες. Αυτοί είναι :

- η ανάπτυξη μηχανισμών που θα εξασφαλίσει την αντιμετώπιση των πόρων και αναγκών των γυναικών προσφύγων σε όλα τα στάδια της κατάρτισης του προγράμματος (προστασία και αρωγή), στο σχεδιασμό, στην διαχείριση και στα συστήματα αξιολόγησης,
- η συνεργασία με τους συνεργάτες εφαρμογής των προγραμμάτων, με άλλες οργανώσεις των Ηνωμένων Εθνών, κυβερνήσεις και οργανώσεις ανάπτυξης με στόχο να ωφεληθεί από την εμπειρία τους όσον αφορά την θέση των γυναικών στις δραστηριότητες ανάπτυξης και, όπου κρίνεται αναγκαίο, η προσαρμογή τους στις ειδικές απαιτήσεις προγραμματισμού της Ύπατης Αρμοστείας, συμμετεριζόμενοι τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της ανάπτυξης, που αφορούν ειδικά στις γυναίκες πρόσφυγες και στις κατάλληλες μεθόδους ενσωμάτωσης των ειδικών αναγκών και πόρων τους στις δραστηριότητες προγραμματισμού,
- η ανάπτυξη στρατηγικών επικοινωνίας για να εφιστήσει την προσοχή του κοινού, των μη κυβερνητικών οργανώσεων, άλλων οργάνων των Ηνωμένων Εθνών, των δωρητών και των χωρών υποδοχής, στην κατάσταση των γυναικών προσφύγων,
- η ανάπτυξη συγκεκριμένων σχεδίων για κάθε επιχειρησιακή ομάδα εργασίας στο πλαίσιο της Ύπατης Αρμοστείας που θα ενθαρρύνει και θα διευκολύνει την συνεργασία και την συμμετοχή των γυναικών προσφύγων και θα αποτελέσει μέσο συντονισμού και διατήρησης αυτής της συνεργασίας και συμμετοχής,
- η διοργάνωση σεμιναρίων κατάρτισης για το προσωπικό της Ύπατης Αρμοστείας και για τους συνεργάτες της που εφαρμόζουν τα προγράμματά της που θα τους βοηθήσει στην αναγνώριση ευκαιριών για δυνατότητες αυξημένης συμμετοχής των γυναικών προσφύγων στο πεδίο των καθηκόντων τους,

- η βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων προστασίας και αρωγής εξασφαλίζοντας ότι αποδίδεται η κατάλληλη προσοχή στις ανάγκες και στους πόρους όλων των μελών του πληθυσμού στόχου,
- η αναθεώρηση και, όπου κρίνεται απαραίτητο, η τροποποίηση της υπάρχουσας πολιτικής ώστε να διασφαλισθεί ότι λαμβάνεται δεόντως υπόψη η κατάσταση και η συμμετοχή όλων των μελών του πληθυσμού στόχου,
- η βελτίωση της συλλογής στοιχείων και της εκτίμησης των αναγκών ώστε να υπάρχει ακριβέστερη αντιπροσώπευση του προσφυγικού πληθυσμού και να στοχεύουν έτσι τα προγράμματα αποτελεσματικότερα στις συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες,
- η εξασφάλιση παρουσίας επαρκούς γυναικείου προσωπικού στο πεδίο δράσης του Οργανισμού για να εργάζεται με γυναίκες πρόσφυγες και, αναλόγως, αναθεώρηση της πολιτικής πρόσληψης προσωπικού προκειμένου να επιτευχθεί η εξασφάλιση δίκαιης αντιπροσώπευσης του γυναικείου προσωπικού που αντανακλάται στις δραστηριότητες πρόσληψης, διορισμού και προαγωγής της Ύπατης Αρμοστείας,
- η αναθεώρηση των εφαρμοζομένων επιχειρησιακών δραστηριοτήτων και ο προσδιορισμός των μέσων βελτίωσής τους ώστε να διευκολυνθεί η συμμετοχή των γυναικών προσφύγων και να επιτευχθεί καλύτερη κατανόηση των αναγκών και του δυναμικού τους.